

DOKUMENTAI, KURIAIS GYVENTOJAS TURI PAGRĮSTI TEISĘ Į GPM LENGVATĄ

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau - GPMĮ) 21 straipsnio 1 d. 4 punkte numatyta mokesčio lengvata galės pasinaudoti nuolatiniai Lietuvos gyventojai (toliau - gyventojai), kurie:

1. 2019 metais patyrė išlaidas, t. y. sumokėjo už:
 - atliktus pastato ar kito statinio apdailos ir bet kokio remonto darbus;
 - suteiktas lengvojo automobilio remonto paslaugas;
 - suteiktas nepilnamečių vaikų (įvaikių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje) iki 18 metų priežiūros paslaugas ir
2. Turi dokumentus, kurie patvirtina, kad nurodyti darbai/paslaugos kalendoriniais metais buvo atlikti ir už juos buvo sumokėta.

Tokiais dokumentais pripažįstami Lietuvoje registruotų mokesčių mokėtojų (juridinių ar fizinių asmenų, vykdančių individualią veiklą su pažyma arba verslo liudijimu), atlikusių darbus/paslaugas, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išrašyti apskaitos dokumentai.

Išlaidos gali būti grindžiamos tik juridinę galią turinčiais dokumentais, kurie privalo turėti visus Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme (toliau - Buhalterinės apskaitos įstatymas), kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose apskaitos dokumentams nustatytus privalomus rekvizitus bei kituose apskaitą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytus papildomus rekvizitus. Už apskaitos dokumentų surašymą laiku ir teisingai, už juose esančių duomenų tikrumą ir ūkinių operacijų teisėtumą atsako apskaitos dokumentus surašę ir pasirašę asmenys.

1. Teisę į GPMĮ numatytą mokesčio lengvatą pagrindžia teisės aktų nustatyta tvarka išrašyti apskaitos dokumentai, kuriuose pažymėta apie tai, kad paslauga apmokėta:
 - 1.1. sąskaita faktūra,
 - 1.2. PVM sąskaita faktūra,
 - 1.3. prekių (paslaugų) pirkimo-pardavimo kvitas.
2. Kai už darbą/paslaugą buvo sumokėta vėliau, nei sąskaitos faktūros, PVM sąskaitos faktūros išrašymo dieną, kartu su sąskaita faktūra, PVM sąskaita faktūra teisę į GPMĮ nustatytą mokesčio lengvatą pagrindžia sumokėjimą patvirtinantys dokumentai:
 - 2.1. pinigų priėmimo kvitas,
 - 2.2. kasos pajamų orderis,
 - 2.3. kasos aparato kvitas arba
 - 2.4. gyventojų turimas bankinio pavedimo išrašas (kai sumokėta ne grynais, o pavedimu).

1.1. SAŠKAITOS FAKTŪROS REKVIZITAI:

Sąskaita faktūra yra laisvos formos dokumentas (forma nėra patvirtinta jokiais teisės aktais), kurį paslaugą suteikęs/darbus atlikęs ūkio subjektas (ne PVM mokėtojas) surašo ūkinės operacijos ir ūkinio įvykio metu arba jiems pasibaigus ar įvykus.

Sąskaitoje faktūroje turi būti visi Buhalterinės apskaitos įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatyti tokie rekvizitai:

- 1) apskaitos dokumento pavadinimas;
- 2) serija ir numeris, leidžiantis identifikuoti dokumentą;
- 3) dokumento išrašymo data;
- 4) ūkio subjekto, surašiusio apskaitos dokumentą, pavadinimas, kodas;
- 5) ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio turinys;
- 6) ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio rezultatas pinigine ir (arba) kiekybine išraiška.
- 7) asmens (-ų), kuris (-ie) turi teisę surašyti ir pasirašyti arba tik pasirašyti apskaitos dokumentus, vardas (-ai) arba pirmoji (-osios) vardo (-ų) raidė (-ės), pavardė (-ės), parašas (-ai) ir pareigos (neprivaloma);
- 8) gyventojų (pirkėjų) vardas, pavardė arba asmens kodas (šie rekvizitai nurodomi gyventojų (pirkėjų) pageidavimu).

Svarbu: Atsižvelgiant į tai, kad mokesčių administratorius turi identifikuoti asmenį, kuris turi teisę į mokesčio lengvatą, gyventojas, pageidaujantis pasinaudoti mokesčio lengvata, paslaugą suteikęs/darbus atlikęs asmenis turi paprašyti, kad sąskaitoje faktūroje būtų įrašytas gyventojų vardas ir pavardė, o gyventojų pageidavimu - ir jo asmens kodas.

Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad mokesčio lengvata taikoma tik už darbus/paslaugas sumokėtoms sumoms (netaikoma sumokėjus už remontui reikalingas medžiagas, priemones, detales ir pan.) gyventojas į Gyventojų pranešimą apie išlaidas PRC912 formą ar į metinę pajamų mokesčio deklaraciją iš sąskaitos faktūros gali įrašyti tik už suteiktas paslaugas/atliktus darbus sumokėtą sumą.

Sąskaitos faktūros pavyzdys pridedamas (Priedas Nr. 1)

1.2. PVM SĄSKAITOS FAKTŪROS REKVIZITAI:

PVM sąskaita faktūra - PVM įstatyme nustatytus privalomus reikalavimus atitinkantis dokumentas, kuriuo įforminamas prekių tiekimas arba paslaugų teikimas.

PVM sąskaitoje faktūroje turi būti visi Pridėtinės vertės mokesčio įstatyme nustatyti privalomi rekvizitai:

- 1) PVM sąskaitos - faktūros serija ir numeris, leidžiantys identifikuoti PVM sąskaitą-faktūrą;
- 2) PVM sąskaitos-faktūros išrašymo data;
- 3) prekių tiekėjo ar paslaugų teikėjo PVM mokėtojo kodas;
- 4) prekių tiekėjo arba paslaugų teikėjo pavadinimas arba vardas, pavardė (jeigu tai fizinis asmuo) ir buveinė arba nuolatinė gyvenamoji vieta (jeigu tai fizinis asmuo);
- 5) prekių arba paslaugų pirkėjo (kliento) vardas, pavardė ir adresas;
- 6) tiekiamų prekių arba teikiamų paslaugų pavadinimas, taip pat jų kiekis;
- 7) tiekiamos prekės arba teikiamos paslaugos vieneto kaina (be PVM), taip pat nuolaidos, neįtrauktos į vieneto kainą;
- 8) tiekiamų prekių arba teikiamų paslaugų, apmokestinamų taikant vienodą tarifą, apmokestinamoji vertė;
- 9) PVM tarifas (tarifai);
- 10) PVM suma eurais.

Kai tiekiamos prekės arba teikiamos paslaugos vertė, įskaitant PVM, neviršija 100 eurų, išrašoma supaprastinta PVM sąskaita faktūra.

Svarbu: Atsižvelgiant į tai, kad mokesčio lengvata taikoma tik už darbus/paslaugas sumokėtoms sumoms (netaikoma sumokėjus už remontui reikalingas medžiagas, priemones, detales ir pan.) gyventojas į Gyventojų pranešimą apie išlaidas PRC912 formą ar į metinę pajamų mokesčio deklaraciją iš PVM sąskaitos faktūros gali įrašyti tik už suteiktas paslaugas/atliktus darbus sumokėtą sumą+PVM. Kadangi PVM sąskaitoje faktūroje nurodoma bendra prekių ir paslaugų apmokestinamoji vertė, todėl gyventojas gali tokį skaičiavimą atlikti pats. Pvz.: remonto darbų kaina - 100 Eur (be PVM), detalės kaina - 30 Eur (be PVM). Gyventojas turi teisę į PRC912 formą ar į metinę pajamų mokesčio deklaraciją įrašyti -121 Eur (100x21 proc. PVM tarifo). Už detalę sumokėtai 30 Eur + PVM mokesčio lengvata netaikoma.

PVM sąskaitos faktūros pavyzdys pridedamas (Priedas Nr. 2).

PVM Šaskaita-faktūra

Serija XXX Nr. 001

20 m. d.

Pardavējas:

(pavadinimas)

(adresas)

(pardavėjo kodas (neprivaloma))

(PVM mokėtojo kodas)

Pirkėjas:

(vardas ir pavardė)

(adresas)

Mokėjimo sąlygos: (grynais ar kt.)

Mokama: (data)

	Pavadinimas	Mat. vnt.	Kiekis	Kaina (be PVM) Eur	Nuolaida % Eur	Iš viso suma Eur
				Užsakymo suma be PVM (Eur)		
				PVM (Eur)		
				Viso su PVM (Eur)		

Suma žodžiais:

Šaskaitą išrašė (neprivaloma):

1.3. PREKIŲ (PASLAUGŲ) PIRKIMO-PARDAVIMO KVITO REKVIZITAI

Prekių (paslaugų) pirkimo-pardavimo kvito FR0508 forma patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2002 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr.379 „Dėl prekių (paslaugų) pirkimo-pardavimo kvito formos bei šių kvitų pildymo taisyklių patvirtinimo“. Prekių pardavimui (pirkimui) bei paslaugų teikimui šį apskaitos dokumentą privalo išrašyti gyventojas, kuris vykdo individualią veiklą su verslo liudijimu. Kvito forma skelbiama VMI prie FM interneto svetainėje. Kvitą gali būti pagamintas spaustuviu būdu.

Prekių (paslaugų) pirkimo-pardavimo kvite turi būti nurodyti tokie rekvizitai:

- 1) kvito pavadinimas;
- 2) gyventojų, įsigijusio verslo liudijimą, vardas (-ai) arba pirmoji (-osios) vardo (-ų) raidė (-ės), pavardė (-ės);
- 3) verslo liudijimo numeris;
- 4) kvito surašymo data;
- 5) prekės (paslaugos) pavadinimas;
- 6) prekės (paslaugos) kiekis, kaina, suma;
- 7) gyventojų, įsigijusio verslo liudijimą, parašas;
- 8) pirkėjo ar paslaugų gavėjo (gyventojų) vardas, pavardė ir asmens kodas (šie rekvizitai nurodomi pirkėjo, paslaugos gavėjo pageidavimu).

Svarbu: Atsižvelgiant į tai, kad mokesčių administratorius turi identifikuoti asmenį, kuris turi teisę į mokesčio lengvatą, gyventojas, pageidaujantis pasinaudoti mokesčio lengvata, paslaugą suteikusių/darbus atlikusių asmens turi paprašyti, kad prekių (paslaugų) pirkimo-pardavimo kvite būtų įrašytas jo vardas ir pavardė, o gyventojui pageidaujant - ir jo asmens kodas.

Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad mokesčio lengvata taikoma tik už darbus/paslaugas sumokėtoms sumoms (netaikoma sumokėjus už remontui reikalingas medžiagas, priemones, detales ir pan.) gyventojas į Gyventojų pranešimą apie išlaidas PRC912 formą ar į metinę pajamų mokesčio deklaraciją iš prekių (paslaugų) pirkimo-pardavimo kvito gali įrašyti tik už suteiktas paslaugas/atliktus darbus sumokėtą sumą.

Prekių (paslaugų) pirkimo-pardavimo kvito pavyzdys pridedamas (Priedas Nr. 3).

FR0508 forma patvirtinta
 Valstybinės mokesčių inspekcijos prie
 Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
 viršininko 2002 m. gruodžio 31 d.
 įsakymu Nr. 379
 (Valstybinės mokesčių inspekcijos prie
 Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
 viršininko 2014 m. spalio 31 d. įsakymo
 Nr. VA-119 redakcija)

PREKIŲ (PASLAUGŲ) PIRKIMO-PARDAVIMO KVITAS NR.

20 ____ m. _____ . _____ d.

Eil. Nr.	Prekės (paslaugos) pavadinimas	Kiekis	Kaina	Suma
1				

Prekių (paslaugų) pardavėjo vardas
 arba vardo pirmoji raidė, pavardė _____

Verslo liudijimo Nr. _____

Parašas _____

Prekių (paslaugų) pirkėjo vardas
 arba vardo pirmoji raidė, pavardė* _____

Asmens kodas* _____

Verslo liudijimo Nr.** _____

Įmonės pavadinimas _____

Įmonės kodas _____

* Nurodoma pirkėjo ar paslaugos gavėjo pageidavimu.

** Nurodoma, kai kvitą išrašo perkantis prekes verslo liudijimą įsigijęs gyventojas.

Kvitas išrašomas po vieną egzempliorių prekių (paslaugų) pirkėjui ir prekių (paslaugų) pardavėjui.

2.1. PINIGŲ PRIĖMIMO KVITO REKVIZITAI

Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 340 „Dėl pinigų priėmimo ir pinigų išmokėjimo kvitų naudojimo, išrašymo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“ nustatyta pavyzdinė šio apskaitos dokumento forma (taisyklių 1 priedas).

Pinigų priėmimo kvitas (toliau – kvitas) yra grynųjų pinigų priėmimo dokumentas, kuris, tinkamai užpildytas ir turintis visus privalomus rekvizitus, patvirtina prekių (paslaugų) pardavimo pirkimo ūkinės operacijos įvykdymo faktą.

Pinigų priėmimo kvitas – apskaitos dokumentas, kuris nustatytaisiais atvejais išduodamas pardavus prekę arba suteikus paslaugą. Išrašomas atsiskaitant už paslaugas grynaisiais pinigais (kai paslaugos teikėjas neprivalo naudoti kasos aparato).

Pinigų priėmimo kvitas gali būti pagamintas paties prekių/paslaugų teikėjo arba pagamintas spaustuviiniu būdu.

Kvite turi būti tokie šio dokumento rekvizitai:

- 1) dokumento pavadinimas;
- 2) ūkio subjekto, išrašiusio kvitą, pavadinimas;
- 3) ūkio subjekto, išrašiusio kvitą, kodas;
- 4) kvito data;
- 5) parduodamų prekių (paslaugų) pavadinimas, kiekis, kaina. Šie duomenys nenurodomi, kai paslaugų pardavėjas pardavimo operaciją įformina sąskaita (PVM sąskaita) faktūra arba kitu teisės aktuose nurodytu apskaitos dokumentu, kuriame yra šie duomenys. Tokiu atveju kvito eilutėje „Sumokėti už“ rašomas žodis „Apmokėta“, nurodomas pardavimo dokumento pavadinimas, serija ir numeris;
- 6) sumokėta suma eurais žodžiu bei centais skaičiais ir visa suma skaičiais.
- 7) kvitą išrašiusio paslaugų pardavėjo pareigų pavadinimas, parašas, vardas ir pavardė;
- 8) pirkėjo parašas, vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta (šie duomenys nurodomi pirkėjo pageidavimu);

Visuose kvituose turi būti nurodyti jų serija ir eilės numeris.

Svarbu: Atsižvelgiant į tai, kad mokesčių administratorius turi identifikuoti asmenį, kuris turi teisę į mokesčio lengvatą, gyventojas, pageidaujantis pasinaudoti mokesčio lengvata, paslaugą suteikusiai/darbus atlikusiai asmens turi paprašyti, kad prekių (paslaugų) pirkimo-pardavimo kvite būtų įrašytas jo vardas ir pavardė, gyvenamoji vieta, o gyventojų pageidavimu - ir jo asmens kodas.

Pinigų priėmimo kvito pavyzdys pridedamas (Priedas Nr. 4).

Pinigų priėmimo ir pinigų išmokėjimo
kvitų naudojimo, išrašymo ir apskaitos taisyklių
1 priedas

(prekes ar paslaugas parduodančio ūkio subjekto pavadinimas)

(ūkio subjekto kodas)

PINIGŲ PRIĖMIMO KVITAS

Serija XXX Nr. 9999999

20 m. d.

Sumokėti už _____

(prekių ar paslaugų pavadinimai, kiekiai, matavimo vienetai, vieneto kaina)

Sumokėta suma _____ Eur ____ ct

(už prekes ar paslaugas sumokėta suma žodžiu)

Sumokėjau _____

(pirkėjo parašas, vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta)*

Pinigus gavau _____

(pardavėjo pareigų pavadinimas, parašas, vardas, pavardė)

* Nurodoma pirkėjo pageidavimu

2.2. KASOS PAJAMŲ ORDERIO REKVIZITAI

Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. vasario 17 d. nutarimu Nr. 179 „Dėl Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta, kad pinigai į juridinio asmens kasą priimami pagal kasos pajamų orderį. Priėmus pinigus, išduodamas kasos pajamų orderio antras egzempliorius arba jo kvitas. Kasos pajamų orderio forma nėra patvirtinta, tačiau jame turi būti tokie rekvizitai:

- 1) apskaitos dokumento pavadinimas;
- 2) apskaitos dokumento numeris (arba serija ir numeris);
- 3) ūkio subjekto, surašiusio apskaitos dokumentą, pavadinimas, kodas;
- 4) apskaitos dokumento data;
- 5) pinigų mokančio asmens vardas, pavardė, parašas;
- 6) ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio turinys;
- 7) ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio rezultatas pinigine ir (arba) kiekybine išraiška. Jeigu ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio rezultatas nurodomas kiekybine išraiška, turi būti nurodyti matavimo vienetai;
- 8) asmens (-ų), kuris (-ie) turi teisę surašyti ir pasirašyti arba tik pasirašyti apskaitos dokumentus, vardas (-ai) arba pirmoji (-osios) vardo (-ų) raidė (-ės), pavardė (-ės), parašas (-ai) ir pareigos.

Pinigai į kasą turi būti priimami tik kasos pajamų orderio išrašymo dieną.

Pridedamas kasos pajamų orderio pavyzdys (Priedas Nr. 5).

(ūkio subjekto pavadinimas, kodas)
KASOS PAJAMŲ ORDERIS Serija Nr.

20 ____ m. ____ mėn. ____ d.

Korespondentinė sąskaita, subsąskaita	Analitinės apskaitos šifras	Suma		Tikslinės paskirties šifras
		Eur	ct	

Priimta iš _____
 (ūkio subjekto pavadinimas, pinigus mokančio asmens pareigos, vardas, pavardė, parašas)

Ūkinės operacijos ar ūkinio įvykio
 turinys _____

(suma žodžiais)

Priedėlis _____
 (nurodomi dokumentai, kurių pagrindu priimami į kasą pinigai)

Vyr. buhalteris
 (buhalteris) _____
 (vardas, pavardė, parašas)

Gavo kasininkas _____
 (vardas, pavardė, parašas)

(ūkio subjekto pavadinimas, kodas)
Kasos pajamų orderio
KVITAS Serija Nr.

Priimta iš _____
 (ūkio subjekto pavadinimas, pinigus mokančio asmens pareigos, vardas, pavardė, parašas)

Ūkinės operacijos ar ūkinio įvykio
 turinys _____

(suma žodžiais)

20 ____ m. ____ mėn. ____ d.

Vyr. buhalteris (buhalte) _____
 (vardas, pavardė, parašas)

Kasininkas _____
 (vardas, pavardė, parašas)

2.3. KASOS APARATO KVITO REKVIZITAI

Kasos aparatų naudojimo tvarką Lietuvoje reglamentuoja Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 1283 ir Kasos aparatų naudojimo taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003 m. rugsėjo 18 d. įsakymu Nr. V-255, nuostatos.

Kasos aparato kvitas - kasos aparatu išspausdintas specialios formos ir turinio prekių (paslaugų) pardavimo ir (ar) prekių pirkimo dokumentas, atitinkantis kasos aparatų techninius reikalavimus. Kvite turi būti išspausdinti visi nustatyti privalomi rekvizitai, o pirkėjo pageidavimu papildomai įrašomi ir kituose teisės aktuose nustatyti privalomi apskaitos dokumentų rekvizitai.

Asmeniui išduodamame kasos aparato kvite turi būti tokie rekvizitai:

I. Nefiskaliniu kasos aparatu išspausdintame kvite - ryškūs, lengvai įskaitomi šie duomenys:

1) unikalus kasos aparato numeris, sudarytas iš ūkio subjekto, pridėtinės vertės mokesčio mokėtojo, kodo (arba ūkio subjekto kodo, jeigu jis nėra šio mokesčio mokėtojas) ir nuo jo atskirto kasos aparato eilės arba korpuso numerio;

2) prekės (paslaugos) kaina;

3) visa mokėtina suma;

4) pridėtinės vertės mokesčio suma, jeigu ūkio subjektas yra šio mokesčio mokėtojas;

5) kvito išdavimo data, laikas ir eilės numeris;

II. Fiskaliniu kasos aparatu išspausdintame kvite - ryškūs, lengvai įskaitomi šie duomenys:

1) kvito antraštė (ūkio subjekto pavadinimas, kasos aparato įrengimo adresas ir pridėtinės vertės mokesčio mokėtojo kodas arba ūkio subjekto kodas, jeigu jis nėra šio mokesčio mokėtojas);

2) kvito eilės numeris, išdavimo data ir laikas;

3) prekės (paslaugos) arba jų grupės pavadinimas;

4) prekės (paslaugos) kaina;

5) prekių (paslaugų) kiekis;

6) visa mokėtina suma;

7) pridėtinės vertės mokesčio suma, jeigu ūkio subjektas yra šio mokesčio mokėtojas;

8) iš asmens gauta suma;

9) gražą;

10) fiskalinis logotipas ir unikalus kasos aparato numeris.